

Verpleegkundige zorg aan patiënten die zijn opgenomen met een acute manie.

Peter Goossens

Rita de Velde Harsenhorst

Inhoud

Geschiedenis

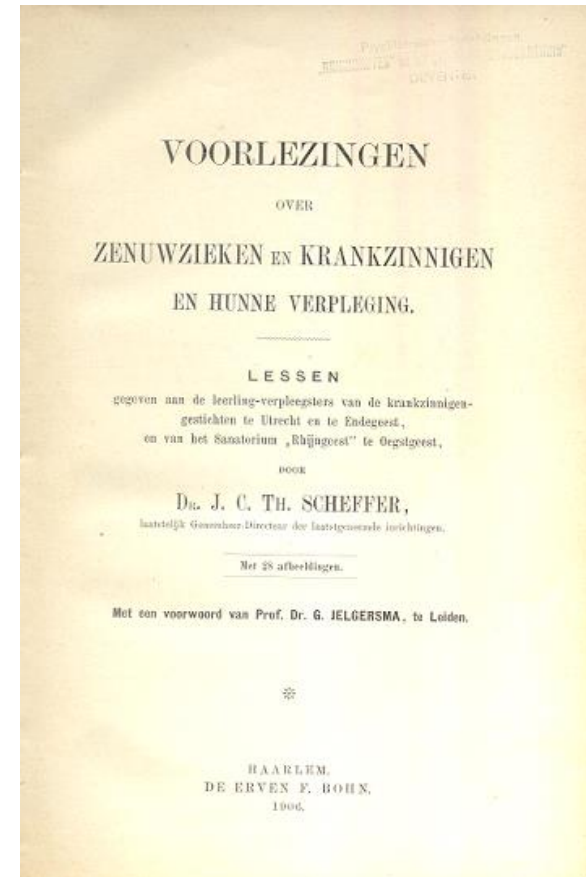
Het onderzoeksprogramma

De Delphi studie

Aanbevelingen voor de verpleegkundige
praktijk

1906

- Voeding toedienen
- Isoleren
- Tracht nimmer door een streng berispens optreden den lijder tot meerdere kalmte en zelfbeheersing te dwingen. Het eenige resultaat daarvan zou zijn dat gij hem in zijn prikkelbaren, opgewekten, zelfoverschattenden toestand in de hoogste mate woedend maakt en tot gewelddaden doet overslaan. **Bewaak hem zonder u direct met hem te bemoeien.**

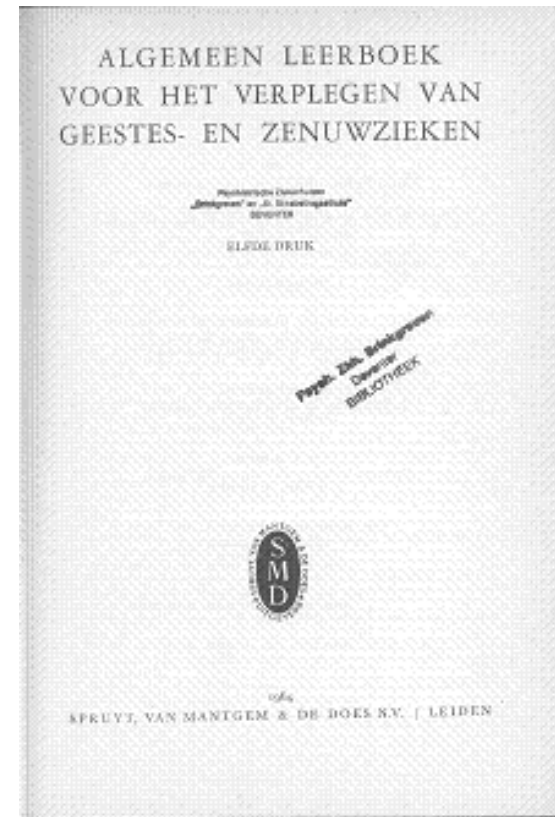
1930

- Verpleeg manische patiënten in eenpersoonskamers of separeerkamers
- Hou toezicht
- Leidt ziekelijke bedrijvigheid en onrust in goede banen door een passende bezigheid aan te bieden; arbeidstherapie
- Bij ernstige manie; bedverpleging; permanente bad of hydorpatische inwikkeling
- Slaapkuur

1964

- Slaapkuur
- elektroshockbehandeling
- Bedverpleging met sondevoeding
- Herhaaldelijk kort separeren
- hydrotherapie
- Routinematige arbeid met toenemende precisie
- Rustgevendende medicatie

2015

Verpleegkundige interventies zijn vooral gericht op:

- Het beperken van de schade van het manische gedrag,
- het bijsturen van gedrag,
- het voorkomen van suicide,
- het structureren van activiteiten,
- en het in stand houden van een dagstructuur met een goede balans tussen rust en activiteit.

Daarnaast dienen gesprekken om het ziekte-inzicht, de therapietrouw en het zelfmanagement te bevorderen.

Het onderzoeksprogramma

Doel: Beschrijf de wenselijke verpleegkundige zorg voor patiënten die vanwege een acute manische episode opgenomen zijn in een GGZ instelling

4 deelonderzoeken

1. Welke verpleegproblemen zien verpleegkundigen, welke doelen worden gesteld en welke interventies worden uitgevoerd. n=22
2. Ervaringen van patiënten die in het jaar ervoor opgenomen waren vanwege een acute manie over de verpleegkundige zorg. n=12
3. Ervaringen van naastbetrokkenen over de verpleegkundige zorg die hun familie ontving tijdens een opname vanwege een acute manie. n=9
4. Delphi studie om te komen tot consensus over de wenselijke verpleegkundige zorg door een panel van deskundigen. n=11 patiënten, 14 naastbetrokkenen, 31 verpleegkundigen en 2 psychiaters.

Totaal: 55 professionals, 23 patiënten, 23 naastbetrokkenen.

De delphi studie.

- 89 stellingen over:
  - Verpleegkundige interventies
    - Grenzen stellen
    - Medicatie verstrekken
    - Structuur aanbieden
    - Informatie verstrekken
    - Informatie verzamelen
    - Samenwerken met naastbetrokkenen
  - Houding van de verpleegkundige
  - Herkenbaarheid van de verpleegkundige
  - Organisatie van zorg

Enkele voorbeelden van stellingen

- Om te checken of de informatie van de verpleegkundige begrepen is door de patiënt, is het belangrijk dat de verpleegkundige deze in eigen woorden laat herhalen door de patiënt
- De verpleegkundige kan de patiënt motiveren tot inname van de medicatie door in te gaan op eerdere positieve ervaringen van de patiënt met de medicatie.
- Het is belangrijk dat de verpleegkundige informeert naar de structuur en de activiteiten van de patiënt in de stabiele, symptoomvrije periode en hierop aansluit.
- Het is belangrijk dat de verpleegkundige bemiddelt wanneer hij een conflict ziet ontstaan tussen de patiënt en naastbetrokkenen.
- De verpleegkundige dient herkenbaar te zijn in zijn of haar functie als verpleegkundige voor de patiënt en de naastbetrokkenen.

Dataverzameling

- Via een weblink
- Stellingen beoordelen met behulp van een 5 punt likert schaal: (1 helemaal mee oneens, 2= redelijk oneens, 3= neutraal, 4 = redelijk eens, 5 helemaal eens).
- Ruimte om opmerkingen te schrijven.

Data analyse

- Stelling aanvaard indien 70% helemaal eens of redelijk eens
- Stelling verworpen indien 70% helemaal eens of redelijk oneens
- Bij noch verwerpen, noch aanvaarden stelling herformuleren op basis van de opmerkingen en opnieuw aanbieden in een volgende ronde

Resultaten

- Na Delphi-ronde 1 werden 71 stellingen aanvaard, geen enkele verworpen en werden 18 stellingen geherformuleerd.
- In Delphi-ronde 2 werden 13 stellingen aanvaard, geen verworpen en 5 werden geherformuleerd.
- In Delphi-ronde 3 werden alle 5 stellingen aanvaard.

Voorbeeld van een geherformuleerde stelling

Oorspronkelijke stelling 1ste ronde:

Bij de evaluatie van het dagprogramma aan het einde van de dag door de verpleegkundige en de patiënt, dient de verpleegkundige samen met de patiënt eveneens de Life chart (stemmingsdagboek) in te vullen. **Score 65% eens, redelijk mee eens**

Geherformuleerd 2^e ronde:

Bij de evaluatie van het dagprogramma aan het einde van de dag door de verpleegkundige en de patiënt, dient de verpleegkundige de Life chart (stemmingsdagboek) in te vullen, indien mogelijk samen met de patiënt. **Score 67% eens, redelijk mee eens**

Geherformuleerd 3e ronde:

Om het beloop van de stemming tijdens de hele opname te kunnen monitoren vult de verpleegkundige, indien mogelijk samen met de patiënt, aan het einde van dag de Life chart (stemmingsdagboek) in. **Score 82% eens, redelijk eens. Stelling aanvaard.**

Aanbevelingen voor de verpleegkundige praktijk op basis van de aanvaarde stellingen

Aanbevelingen

- Verpleegkundige interventies
  - Grenzen stellen
  - Medicatie verstrekking
  - Structuur aanbieden
  - Informatie verstrekking
  - Informatie verzamelen
  - Samenwerking met naastbetrokkenen

Aanbevelingen

- Verpleegkundige interventies
  - Grenzen stellen
  - Medicatie verstrekking
  - Structuur aanbieden
  - Informatie verstrekking
  - Informatie verzamelen
  - Samenwerking met naastbetrokkenen
- **Houding van de verpleegkundige**

Aanbevelingen

- Verpleegkundige interventies
  - Grenzen stellen
  - Medicatie verstrekking
  - Structuur aanbieden
  - Informatie verstrekking
  - Informatie verzamelen
  - Samenwerking met naastbetrokkenen
- Houding van de verpleegkundige
- Herkenbaarheid van de verpleegkundige

Aanbevelingen

- Verpleegkundige interventies
  - Grenzen stellen
  - Medicatie verstrekking
  - Structuur aanbieden
  - Informatie verstrekking
  - Informatie verzamelen
  - Samenwerking met naastbetrokkenen
- Houding van de verpleegkundige
- Herkenbaarheid van de verpleegkundige
- **Organisatie van zorg**

Bedankt voor uw aandacht